Concept deelverslag van het verhandelde in de Statencommissie Leefomgeving (LEO)

Van	09-10-2026
Betreffende	G-26-026 Statenvoorstel inzake Toestemmingsprocedure ontwerpregeling Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving

Statenkenmerk	P-26-026	Maastricht	09-10-2026

De voorzitter: En dan komen we bij onderdeel 10, ‘Landelijk Gebied’. Daarvoor hebben wij het Statenvoorstel inzake 'Toestemmingsprocedure ontwerpregeling Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving'. Er wordt ondertussen gewisseld, maar ik praat gewoon verder. In december 2025 is een eerste versie van dit Statenvoorstel in uw commissie besproken. U heeft toen één zienswijze voor de oprichting van de gemeenschappelijke regeling ingediend. In de bijlage bij dit Statenvoorstel heeft u de reactie op die zienswijze kunnen lezen, en nu ligt het Statenvoorstel voor om uw toestemming te krijgen voor het oprichten van de gemeenschappelijke regeling. Dit voorstel betreft dus een procedurele stap. Wij behandelen dit voorstel in twee termijnen, en uw commissie heeft in de eerste termijn twee minuten spreektijd, en GS heeft in de eerste termijn vijftien minuten spreektijd. Ik kijk naar de heer Hoks van de PVV. U mag het als eerste aftrappen.

De heer Hoks (PVV): Dank u wel, voorzitter. Ik wil het graag kort houden. Als we tegenstemmen en niet willen deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling, moeten wij als Provincie zelf een natuurdatabank ontwikkelen, beheren en vullen. Wij hoeven als Provincie niet opnieuw het wiel uit te vinden. Dat bespaart ons heel veel tijd en voor onze Limburger heel veel geld, dus voor ons is het gewoon een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Beckers van JA21.

De heer Beckers (JA21): Er zijn een aantal zienswijzen meegenomen. Even kijken. Er zijn er een aantal overgenomen over het ontslaan van bestuursleden en de kostenverdeling, maar dat waren volgens mij eigenlijk de kleinste punten die we hebben ingebracht, bijvoorbeeld een taakuitbreiding. We vroegen om duidelijke spelregels en om inspraak voor de Staten vooraf. In de reactie staat dat dit nu in de regeling zit, maar als je de regeling erbij pakt, vind je het niet echt. In de tabel staan zelfs geen wijzigingen. Dus graag een helder antwoord van de Gedeputeerde: zit dat er nu in of niet? En dan de uittreding. We hebben in de zienswijze gewaarschuwd dat uitstappen voor een Provincie gunstig kan worden. De rest betaalt meer en je gebruikt de data gewoon gratis verder. Op die zorg wordt eigenlijk niet ingegaan. Er staat alleen dat het complex is. Dus als u die nog even zou kunnen bespreken, dan is het voor ons voldoende.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Nijskens van de VVD.

De heer Nijskens (VVD): Voorzitter, die punten die de vorige spreker aanhaalde, hadden wij ook ingebracht bij de vorige behandeling. En het leuke is eigenlijk: juridische problemen die burgers ervaren richting de overheid, worden altijd zwaar juridisch verankerd, en juridische problemen die we eigenlijk binnen onze eigen regeling signaleren, worden gebagatelliseerd. Wij maken er geen punt van om tegen de regeling te stemmen, want wij hebben natuurlijk de bezwaren geuit. En ook al zijn die risico's die erin zitten wellicht denkbeeldig, die risico's zijn er, en het zijn met name die twee dingen die JA21 ook aanhaalde. Dus wij gaan het voorstel wel gewoon steunen. We zijn het ook eens met dat het gebeurt en dat er ook zeg maar van buitenaf inzage komt in de database.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Hendriks van het CDA.

De heer Hendriks (CDA): Dank u wel. We hebben bij de vorige behandeling vorig jaar al aangegeven dat we achter het voorstel staan om voor dit doel een gemeenschappelijke regeling op te richten. Er zijn toen zienswijzen ingediend en we hebben de reactie op die zienswijzen kunnen lezen. Voor ons was het toen de vorige keer al voldoende, en wij kunnen leven met de reactie op de zienswijzen en we gaan ook akkoord met het voorstel. En ik sluit me bij de heer Hoks aan, want als je het zelf moet gaan regelen, is het veel duurder, dus je kunt hier beter ja tegen zeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van der Pol van de BBB.

Mevrouw Van der Pol (BBB): Dank je wel. De NDFF heeft natuurlijk een waardevolle hoeveelheid informatie over flora en fauna. Dat dat zorgvuldig beheerd moet worden, lijkt ons heel duidelijk. Ik zat nog wel heel even er ook alweer mee van, en dat is vorig jaar behandeld, hoe zat ook alweer de meerwaarde van UNO ten opzichte van de huidige uitvoering bij BIJ12? Ik geloof dat daar een rolwisseling zat. De tweede vraag was: hoe is PS? Wordt die aan de lat gezet? En zijn er nog iets van financiële gevolgen voor onze Provincie of is het gewoon een verschuiving van budgetten? Voor de rest sluit ik me inderdaad aan bij de overige sprekers en kan het een hamerstuk worden voor ons.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Wolters Gregório van de SP.

De heer Wolters Gregório (SP): En voor de SP. Dank u wel, voorzitter. De procedure, daar kunnen wij ons helemaal in vinden hoe die op dit moment verloopt. En een aantal vragen ga ik niet herhalen die net al zijn gesteld. Waar ik wel nog een vraag over heb, is: bij een uittreding van ons als Provincie uit de regeling kunnen er wel flinke financiële consequenties ontstaan voor de rest van de groep, waar de andere kant nog iets minder is voor ons. Zijn er bijvoorbeeld nog afspraken met het Rijk te maken om een garantstelling te verzorgen of onze financiële taak t.z.t. over te nemen? Hebben we daar überhaupt naar gekeken of is dat iets wat nog te overleggen valt? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Muris van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Muris (Partij voor de Dieren): Voorzitter, dank u wel. Vandaag bespreken we de ontwerpregeling voor de nieuwe uitvoeringsorganisatie UNO en het beheer van de NDFF. En de ambitie is groot. De NDFF moet de centrale databank voor natuurgegevens worden, maar de Partij voor de Dieren maakt zich zorgen over de juridische houdbaarheid en de controle op de inhoud van de databank. Want laten we helder zijn, de NDFF is een waardevolle waardebank, databank, pardon, maar het is geen volledige wetenschappelijke biodiversiteitsinventarisatie. De data leunen sterk op vrijwilligers en terreinbeheerders, en dat zorgt voor blinde vlekken en kwaliteitsverschillen. Bovendien registreert de NDFF alleen waar een soort wel is gezien, en het ontbreken van een melding betekent niet dat er geen beschermde natuur is. De NDFF kan en mag daarom bij vergunningsverlening nooit een verplicht veldonderzoek door onafhankelijke experts vervangen. Is de Gedeputeerde dat met ons eens? Voor de datakwaliteit binnen UNO wordt alleen verwezen naar een intern kwaliteitssysteem zonder garanties. Er zijn geen normenkaders, geen onafhankelijke audits. En er is geen rapportageplicht aan de Provinciale Staten, terwijl die data wel direct doorwerkt in vergunningsverlening en juridische procedures. Kan GS toelichten welke validatiestappen, onafhankelijke controles en auditmechanismen dit kwaliteitssysteem binnen UNO bevat? En, indien een onafhankelijke borging ontbreekt, hoe acht GS dit dan juridisch houdbaar bij een vergunningsverlening? Daarnaast staan wij als Provinciale Staten buitenspel bij taakuitbreidingen van

UNO, en is een interne evaluatie van eens in de vier jaar veel te weinig. Problemen stapelen zich zo jarenlang ongemerkt op.

De voorzitter: Mevrouw Muris, ik ga u even onderbreken, want mevrouw Van der Pol heeft een vraag voor u.

Mevrouw Muris (Partij voor de Dieren): Dat kan.

De voorzitter: En wilt u ondertussen uw microfoon uitdoen.

Mevrouw Van der Pol (BBB): Even voor mijn beeldvorming. Volgens mij bestaat de NDFF al. En ik hoor nu best wel wat inhoudelijke opmerkingen over het functioneren van de NDFF en hoe dingen zijn geborgd, maar het is een bestaande databank, dus bestaat bij de Partij voor de Dieren de perceptie dat de NDFF totaal anders gaat functioneren doordat de gemeenschappelijke regeling wordt opgezet, of hoe reflecteert u daarop?

De voorzitter: Mevrouw Muris.

Mevrouw Muris (Partij voor de Dieren): Dank u wel. De NDFF wordt opengesteld voor iedereen en daar ligt het verschil. Nee? Klopt dat niet?

De voorzitter: Voordat we in een discussie gaan verzanden over hoe de NDFF, of in ieder geval de databank, wel of niet werkt ... Want daar gaat het natuurlijk niet over. Misschien dat de Gedeputeerde ook heel kort daar iets over zou kunnen zeggen ter toelichting, maar dan ook wel heel kort, want eigenlijk hoort het wat mij betreft niet bij de behandeling van dit agendapunt. Ik wil u graag uw termijn laten afmaken en u uw vragen laten stellen, en dan geef ik vervolgens het woord aan de volgende spreker.

Mevrouw Muris (Partij voor de Dieren): Dank u wel. Het is nog een klein stukje. Wij zouden graag de eerste evaluatie na twee jaar zien in plaats van na vier jaar. Kan de Gedeputeerde nog zorgen dat de eerste evaluatie eerder plaatsvindt, dus na twee jaar in plaats van vier jaar? Dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, dank u wel. De heer Erkamp van 50PLUS.

Erkamp (50PLUS): Dank u wel, voorzitter. Wij hebben drie vragen. Vraag één is: hoe wordt voorkomen dat de GR, de UNO, in de toekomst steeds meer taken krijgt zonder dat Provinciale Staten voldoende sturingsmogelijkheden heeft? Vraag twee: waarom is er gekozen voor de evaluatie van vier jaar, wat de collega ook al zei, en niet voor een tussentijdsevaluatie van bijvoorbeeld twee jaar? Punt drie: welke garanties zijn er in de toekomst tegen de kostenstijgingen, bijvoorbeeld door uitbreiding naar gemeenten en waterschappen of extra dataverplichting, zodat die niet uiteindelijk bij de Provincie terechtkomen? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En tot slot van uw commissie de heer Hennissen van D66.

De heer Hennissen (D66): Dank u, voorzitter. D66 staat positief tegenover dit voorstel en tegenover de toetreding. Wij hadden dezelfde vragen, en we vonden het belangrijk dat PS ook grip kan houden op de groei van het takenpakket, maar daar zullen we vast de beantwoording voor horen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan GS, en u heeft daar vijftien minuten voor.

Gedeputeerde Theuns: Dank, voorzitter. Ik zal proberen collega Faassen naar eer en geweten te vervangen, dus niet gehinderd door enige kennis van het vorige debat dat u met hem over dit onderwerp heeft gehad. Dan zal ik in ieder geval even de vragen van de fracties langslopen, en dan begin ik bij de vraag die de heer Beckers van JA21 ook stelde. Die zegt: er is een zienswijze opgenomen over spelregels vooraf duidelijk maken, maar ik zie niet dat het in de regeling staat. Waar staat dat dan precies? Dat staat wel ook in de beantwoording, en dat is ook zo opgenomen. Inspraak vooraf op uitbreiding van de taken is sowieso geregeld via de inbreng van GS in het IPO, en ook uiteindelijk aan PS via de begroting die u als PS vaststelt. Dat zal zo meteen bij de beantwoording van een aantal andere vragen ook nog terugkomen. En u stelde ook de vraag van er staat in het is complex, wat wordt daarmee bedoeld? Als je als Provincie uit deze regeling gaat treden, dat kan in theorie, maar dan betekent dat wel dat je vervolgens je hele eigen databank moet gaan bijhouden. Ik moet zeggen, ik heb me natuurlijk voorafgaand aan de behandeling van dit voorstel ook daar nog een keer in verdiept. Ik zie niet zo snel iemand daaruit uittreden en dat helemaal zelf organiseren. En dat is wat gewoon wordt bedoeld met dat dat toch complex is. Vanuit de heer Nijskens een beschouwing, denk ik, ook naar handeling van zijn inbreng de vorige keer, die ik natuurlijk ken, maar volgens mij geen specifieke vragen. Mevrouw van der Pol van de BBB had die wel, die zei ook van hoe zit het met de meerwaarde van deze UNO ten opzichte van de huidige methodiek? En het kwam ook even in het interruptiedebatje met mevrouw Muris aan bod. In feite verandert het in de praktijk, buiten qua wat er gebeurt op dit moment, heel erg weinig. Het is uiteindelijk gewoon het op een goede juridische, publiekrechtelijke manier verankeren en zorgen dat het een status krijgt die het naar de toekomst toe nodig heeft. Dus we hebben al open databeleid per januari 2025 geregeld, en het oprichten van de gemeenschappelijke regeling is dan nu daadwerkelijk de tweede stap. Maar dat verandert nu buiten in de praktijk niks, ook niet financieel. Dat was de vraag die mevrouw Van der Pol als derde ook stelde. En u stelde ook de vraag van hoe wordt PS dan vervolgens aan de lat gezet? PS staat altijd via de begroting, en alle middelen die daarvoor beschikbaar zijn, aan de lat, en dus kun je altijd waken voor een te grote uitbreiding van activiteiten, waar dan ook een bepaald budget bij zal moeten passen.

De voorzitter: De heer Hennissen heeft een vraag.

De heer Hennissen (D66): Ja, ik heb precies een vraag daarover aan de Gedeputeerde, want in de zienswijze ging het toen over eventueel een beoordelingskader en instemming van PS vooraf. Als je nu via de begroting eventueel zou zien dat het takenpakket is gewijzigd, dan zal dat wel al zijn vastgesteld. En dan is de vraag van dat takenpakket is al uitgebreid, dat zien wij op de begroting, dat is volgens mij iets anders, of snap ik het dan verkeerd?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Theuns: Ik zou niet willen zeggen dat u het verkeerd snapt, maar uiteindelijk stel je een begroting vast voordat je je taken gaat uitbreiden. Dus je kunt niet zeggen: ik heb mijn takenpakket uitgebreid en dan ga ik naar de begroting en dan ga ik de middelen daarvoor regelen. Je kunt natuurlijk wel het voornemen daartoe besluiten, maar je kunt het pas gaan uitvoeren als je ook daadwerkelijk de middelen hebt gekregen. Dat is zoals GS werkt, en zo zal er binnen de gemeenschappelijke regeling ook moeten worden gewerkt, en zo wordt er binnen het IPO gewerkt. Op alle manieren wordt er zo gewerkt dat je een voorstel doet tot taakuitbreiding. En daar hoort dan een budget of een ander middel bij, en dat ga je netjes regelen via de procedure, en dan heeft PS in dit geval altijd een draaiknop om dat te doen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Pol heeft ook een vraag.

Mevrouw Van der Pol (BBB): Ik had even een hypothetische vraag. Kijk, stel je voor dat het pakket, tenminste, dat GS het voorstel doet om het pakket uit te breiden, en dat dus alvast in de begroting voorlegt als voorstel, en wij als PS zeggen: dat vinden we eigenlijk gewoon geen goed idee. Als ik het dan praktisch bekijk, we zitten wel in een regeling waarvan je zegt van wij als enige Provincie, of misschien meerdere provincies, gaan dan niet mee. Wat zou dan een theoretisch tijdspad kunnen zijn?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Theuns: Ik ben niet zo van de hypothetische vragen, maar misschien algemeen op uw inbreng: dat is denk ik een discussie die in dit huis minder wordt gevoerd. Maar voor iedereen die in de gemeentepolitiek zit en in een gemeenteraad zit, daar heb je vaak met heel veel GR's te maken. En volgens mij is het dan heel herkenbaar dat altijd als je deelneemt in een GR, het moeilijker is als je als een van de twaalf dan vervolgens een ander standpunt in gaat nemen. Dat is nou eenmaal de consequentie van deelnemen in een GR. Overigens denk ik persoonlijk ... Ja, verandert dat? Dat is nu ook al zo bij heel veel dingen die we via BIJ12 bijvoorbeeld regelen. Dat is niet een formele regeling in de zin van de regeling die nu voorligt, maar ook daar heb je uiteindelijk toch gewoon in het goede samenspel en de goede samenwerking met elf andere provincies toch vaak te schikken aan een meerderheid. En dat is geven en nemen, net zoals dat in elke samenwerking zo is, en dat zal denk ik hier, in alle eerlijkheid, ook het geval zijn, dat het niet altijd precies volgens de wensen van de Provincie Limburg zal kunnen gaan. Maar ik durf ook wel te zeggen dat we als twaalf volwassen provincies daar toch altijd best wel tot een goed compromis komen, daar durf ik ook wel mijn hand voor in het vuur te steken. Ik was gebleven, voorzitter, bij de vraag van de heer Wolters Gregório van de SP, die had nog een mooie suggestie om het Rijk te vragen voor garantstellingen. Nou stuur ik graag collega's met die boodschap richting het Rijk op pad, maar ik zou de verwachtingen in dat kader niet te hoog willen wekken. Ik denk eigenlijk dat op dit moment de kans niet zo groot is dat het Rijk daar garant voor zou willen staan, ook overigens, wat ik in het begin al zei, omdat het risico op uittreding denk ik niet zo heel erg groot is. En om dan het Rijk om een garantie te gaan vragen, waar men sowieso al niet happig op is, voor een risico wat in mijn ogen ook niet zo heel groot is, ik denk niet dat daar een positief antwoord op zal volgen. Dus ik zou best een poging willen wagen, maar ik denk eigenlijk niet dat het leidt tot succes, zeg ik in de richting van de heer Wolters Gregório. Mevrouw Muris had een aantal vragen, namelijk over de juridische controle en de houdbaarheid daarvan en hoe dat is geregeld. Kijk, de NDFF is een bron voor onderzoek, en niet opeens een vervanging van dat onderzoek op zichzelf. Dus ik weet niet ... Ik denk dat daarmee de zorg, in ieder geval, die ze uit ... Ik snap hem misschien niet helemaal, maar als ze daar een vraag over heeft, dan hoor ik dat graag. U vroeg ook nog iets over de validatiestappen die binnen het systeem zijn geborgd. Het gaat in ieder geval heel erg in op de techniek van hoe het werkt, dus ik denk dat u terecht zei, voorzitter, het gaat misschien voorbij de orde van dit voorstel. Maar ik stel voor, ook gelet op het feit dat het niet mijn eigen portefeuille is, dat we dat gewoon nog een keer technisch even op een rijtje zetten voor mevrouw Muris, en dan kan ze daar in ieder geval kennis van nemen, en dan zorgen we dat die vragen ook gewoon netjes technisch beantwoord zijn. U stelde ook nog voor om de evaluatie na twee jaar te doen, ik hoorde dat nog ergens, ik weet even niet meer bij wie, de heer Erkamp, excuus, in plaats van na vier jaar. Dat is in deze fase wel een ingewikkelde omdat we al zo ver zijn. Dat zouden we dan nog een keer moeten inbrengen in het AB, en vervolgens ook in het DB, met de andere provincies. Ik wil het best meegeven aan collega Faassen, die dat dan tegen die tijd ook zal moeten doen, maar ook daar wil ik de verwachtingen niet te hoog maken, want het zorgt natuurlijk ook voor extra kosten omdat je eerder een evaluatie gaat doen. En vervolgens moet wel ook minimaal drie vierde van de andere deelnemers het daarmee eens zijn, dus ik denk niet dat dat in deze fase nog een heel haalbare kaart is. De heer Erkamp vroeg, of 50PLUS: hoe wordt voorkomen dat de GR meer taken krijgt zonder dat PS minder sturingsmogelijkheden krijgt? Die vraag heb ik denk ik net al

beantwoord. U had ook de vraag over de evaluatie, die heb ik beantwoord. En u had nog de vraag over welke uitbreidingen mogelijk zijn, die er nog kunnen komen bij andere partijen. Dit is een GR van twaalf provincies, en eventuele uitbreidingen betreffen bijvoorbeeld vooral meer en andere soort natuurdata, en niet zozeer het feit dat er ook nog andere overheden daadwerkelijk in de GR gaan deelnemen. Natuurlijk werkt deze GR ook samen met de terreinbeherende organisaties voor het verstrekken van dat soort data, maar het is niet zo dat er dadelijk nog een hele hoop andere partijen in die GR gaan deelnemen. Het gaat juist om het potentieel uitbreiden van het taakveld, en daar heb ik al een aantal vragen over beantwoord. Volgens mij, voorzitter, zijn dat dan ook alle vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even naar uw commissie of er behoefte is aan een tweede termijn? Volgens mij zie ik de meerderheid, of iedereen wel, neen knikken, inderdaad. Dan is er ook geen tweede termijn voor GS en rest mij de volgvraag: is dit behandelstuk, en deze keer ga ik bloedsnel, is dit Statenvoorstel behandelrijp? Zo ja, steekt u uw hand op. Ja, er is een meerderheid die zegt dat het behandelrijp is. En is dit voorstel een hamerstuk? Zo ja, steekt u uw hand op. Maar dan zie ik één fractie die niet de hand op heeft gestoken, en daarvoor is het een bespreekstuk, en dan betekent het ook dat het als een bespreekstuk wordt doorgeleid naar de Statenvergadering van 13 november.

De commissiegriffier,

D. Weesepoel

De voorzitter,

K.G.M Mertens